

Protestantse Gemeente
Breda

Toekomstzondag 3

‘Verbindend vieren’

8 mei: Johanneskerk

12 juni: Markuskerk

12 juni: Lucaskerk

Vooraf

Welkom op deze derde 'toekomstzondag', welkom in deze *viering*, of: *kerkdienst*, of: *eredienst*. Dat we verschillende woorden gebruiken voor onze zondagse samenkomst, zegt misschien al iets over de verschillen in geloofsbeleving. Over die verschillen gaat het vandaag. Die zijn bij ons niet zo groot en uitgesproken als in andere gemeentes in ons land (met verschillende 'modaliteiten'). We zijn ook zeker niet van plan om die verschillen uit te vergroten. Maar als we echt een veelkleurige gemeente willen zijn, zouden we best wat meer ruimte kunnen geven aan de verschillen, om vervolgens de verbinding zoeken. 'Verbindend vieren' dus. Vandaag kijken we vooral naar de liederen.

Je zou een onderscheid kunnen maken in vier stromingen die in PKN-kerken zichtbaar zijn, ook bij ons:

- 1. Klassiek-protestants.** De verkondiging en uitleg van het Woord staan centraal. In de orde van dienst hebben de schuldbelijdenis en de genadeverkondiging een plek, net als de tien geboden en de geloofsbelijdenis. De (vaak bekende) liederen zijn een antwoord op de lezingen en de preek. Het zingen ondersteunt dus het gesproken woord. De preek is vaak sterk gericht op persoonlijk geloof en de gebeden zijn gefocust op de gemeenteleden en hun noden, de kerk en de zending.
- 2. Oecumenisch-protestants.** Anders dan in een klassiek-protestantse viering staat de preek (vaak 'overweging' of 'overdenking' genoemd) niet centraal. Die is één onderdeel van de liturgie als geheel, die aansluit bij de katholieke tradities. Zo is er een 'kyrie en gloria' en zijn er responsies bij de gebeden. Er wordt een leesrooster gevolgd (vaak het oecumenisch leesrooster). Gemeenschap en verbondenheid worden benadrukt. Belangrijke thema's van de Wereldraad van Kerken (vrede, gerechtigheid, zorg voor de schepping) komen terug in de overweging en de gebeden. Er is een grote diversiteit aan zangstijlen: de bekende psalmen, maar ook Oosterhuis, kinderliederen, Taizé en Iona (vaak wordt het liedboek 2013 als geheel omarmd).
- 3. Evangelisch.** In de groeiende evangelische stroming binnen onze kerken wordt er meer aandacht gevraagd voor lofprijzing en aanbidding en ruimte voor de Geest. Zingen is heel belangrijk en dan niet tussen het spreken door een enkel vers. Lieder en preek zijn sterk op Jezus gericht. Vaak is er andere begeleiding dan orgelbegeleiding. 'Evangelisch' is een paraplueterm. Bij liederen kun je denken aan de oudere evangelische liederen die vaak uit Engeland afkomstig zijn en bij ons bekend zijn geworden in de bewerking van Joh. de Heer, maar

ook aan het moderne repertoire van *Opwekking* (inmiddels heel uitgebreid), aan de muziek van SELA, of aan 'Psalmen voor nu'.

4. Basisbeweging. Ook dit is een verzamelnaam. Je kunt denken aan wat wel de 'leerhuis en liturgie'-traditie wordt genoemd (bijvoorbeeld de Ekklesia). Daarin staat een zorgvuldig en vaak gezamenlijk bestuderen van bijbelteksten voorop, met veel verwijzingen naar de Hebreeuwse en Griekse grondtekst. De uitleg is veelal maatschappelijk betrokken. Liederen van Huub Oosterhuis worden veel gezongen.

Maar je kunt ook denken aan lossere 'vrijplaatsen', waarin vooral het samen zoeken naar zingeving centraal staat, met aandacht voor verdieping, vragen en twijfel. Het taalgebruik is informeel en inclusief. Er is een grote variatie aan aanspreekvormen voor God, die vaak met 'Jij' wordt aangesproken. Ook hier zijn teksten en liederen van Oosterhuis populair, net als andere liederen uit de bundel *Zangen van zoeken en zien*.

Natuurlijk is zo'n onderscheid is een beetje gekunsteld. Je kunt je bijvoorbeeld best bij verschillende stromingen thuis voelen. Zeker als het om liederen gaat, zijn deze hokjes wat kunstmatig. Taizéliederen bijvoorbeeld passen in meerdere hokjes, Oosterhuisliederen ook. Maar om ons gesprek na afloop op gang te brengen, maken we toch even deze indeling. Bij elke stroming hebben we drie liederen uitgezocht, die we vandaag gaan zingen. Na afloop vragen we iedereen om aan te geven of je je hierdoor aangesproken voelt (sterk – enigszins – weinig – niet) en of je denkt dat dit in de eigen gemeente leeft.

Dat is natuurlijk geen gedegen enquête. Het *doel* van deze toekomstzondag is: (1) een globaal beeld krijgen van de diversiteit, (2) een indruk krijgen van wat *gewaardeerd* wordt in onze vieringen/ diensten, wat *versterkt* kan worden en wat mogelijk *aanpassing* nodig heeft, en (3) iedereen actief bij betrekken bij het meedenken hierover.

Welkom en mededelingen

Psalm 84: 1 en 2

1. Hoe lieflijk, hoe goed is mij, Heer,
het huis waar Gij uw naam en eer
hebt laten wonen bij de mensen.
Hoe brand ik van verlangen om
te komen in uw heiligdom.
Wat zou mijn hart nog liever wensen
dan dat het juichend U ontmoet
die leven zijt en leven doet.

2. Het heil dat uw altaar omgeeft
beschermt en koestert al wat leeft.
De mus, de zwaluw vindt een woning.
Haar jongen zijn in veiligheid.
Mij is een schuilplaats toebereid
in het paleis van U, mijn koning.
Heil hen die toeven aan uw hof
en steeds zich wijden aan uw lof.

Bemoediging en groet

Psalm 84A (Psalmen voor nu, Opwekking 715, 1, 2 en 4)

1 Wat hou ik van uw huis, Heer van de he-mel-se
le - gers. Ik kan zo sterk ver-lan-gen naar de
bin - nen - plei - nen van de Heer.
Diep in mijn lijf is zo'n heim - wee, zo'n
blij - ven - de schreeuw om de le - ven - de God.

2. Een vogel is er thuis,
Heer van de hemelse legers.
Een zwaluw voedt haar jongen op
bij U onder de pannen, God.
Wonen bij U is een zegen,
zo'n blijvende kans om te zingen voor U.

4. Ach hoor en kijk naar mij,
Heer van de hemelse legers.
Ja liever één dag dicht bij U.
dan duizend dagen zonder U.
Liever bij U aan de drempel
dan binnen te zijn in een duistere tent.

Kyrie en gloria

LB 323: 'Hoor. Maar ik kan niet horen'

1 Hoor. Maar ik kan niet ho - ren.

Mijn o - ren dicht ge - stopt.

Mijn a - dem op - ge - kropt.

Mijn hart van leeg - te zwaar.

Ik ben nog niet ge - bo - ren.

Ik ben niet ik. Niet waar.

2. Hoor. Maar ik wil niet horen.

Zou ik uw woord verstaan,

ik moest uw wegen gaan,

U volgen hier en nu.

Ik durf niet zijn geboren

en leven toe naar U.

3. Hoor, roept Gij in mijn oren
en jaagt mijn angst uiteen.

O stem door merg en been

verwek mij uit het graf,

uw mens opnieuw geboren –

o toekomst, laat niet af.

LB 299j: 'Om de mensen en de dieren'

1 Om de men-sen en de die-ren,
om de hon-ger en de dood,
om de klei-nen en de gro-ten,
al uw schep-se - len in nood,

2. om een wereld zonder toekomst,
om de macht die ons kleineert,
roepen wij voor alle volken:
Kyrieleis, ontferm U, Heer.

3 Eer zij de God van de he-mel,
zijn naam richt de ge-schie-de-nis.
Eer aan de ko-ning der vol-ken:
Glo-ri - a in ex - cel - sis.

4. Vrede bij mensen op aarde,
waar zijn toekomst al begonnen is.
Vrede bij kleinen en groten:
Gloria in excelsis.

Gebed

Schriftlied: LB 314: 'Here Jezus, om uw woord' (1 en 2)

1 He-re Je-zus, om uw woord
zijn wij hier bij-een ge-ko-men.
Laat in 't hart dat naar U hoort
uw ge-na-de bin-nen-stro-men.
Hei-lig ons, dat wij U ge-ven
hart en ziel en heel ons le-ven.

2. Ons gevoel en ons verstand
zijn, o Heer, zo zonder klaarheid,
als uw Geest de nacht niet bant,
ons niet stelt in 't licht der waarheid.
't Goede denken, doen en dichten
moet Gij zelf in ons verrichten.

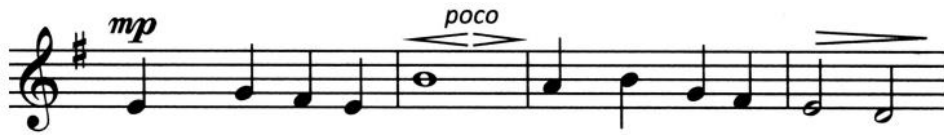
Eerste lezing: Psalm 150 (vertaling Gerard Swüste)

Schriftlied: ZZZ 600 'Boek jij bent geleefd' (Huub Oosterhuis)

1. Boek jij bent ge-leefd, zeg ons hoe te le-ven -
 In mijn let-ters staat ge-schre-ven dat al-leen de
 geest doet le-ven. Licht en a-dem is de geest.
 Daar-om ben ik neer-ge-schre-ven: dat jij zon-der
 angst zult le-ven wat je leest.

2. Boek jij bent geleefd, zeg ons hoe te leven.
 Wou je leven met zo velen, hier op aarde, moet je delen:
 licht en adem, geld en goed.
 Wie maar leeft om meer te krijgen
 die zal sterven aan zijn eigen overvloed.

4. Boek jij bent ge-leefd, zeg ons hoe te le-ven -
 Nie-mand weet hoe jij moet le-ven, ner-gens staat het
 op - ge - schre-ven. Lief-de te-gen lief-des-pijn,
 vriend-schap te-gen dui-zend vre-zen, zoet dat bit-ter
 kan ge-ne-zen, mens voor men-sen, recht en vre-de,
 licht en a-dem, heel veel le-ven mag je zijn.

5. Vrouw, waar is je broer? Mens, waar is je zus - je?

't Mees - te van een men-sen-le-ven wordt het min-ste

op - ge - schre - ven: hoe zij trouw zijn aan el-kaar,

lij - den, ster-ven, lief-de le-ren - zou-den wij dat

ook pro-be-ren, werd het waar.

Twede lezing: Kolossenzen 3: 12-17

ELB 183: 'Dit weet ik zeker, dit maakt mij blij' (1 en 4)

1. Dit weet ik ze - ker, dit maakt mij blij:

Ik ben in Je - zus, Hij blijft in mij!

Door Hem her - bo - ren, on - der het kruis

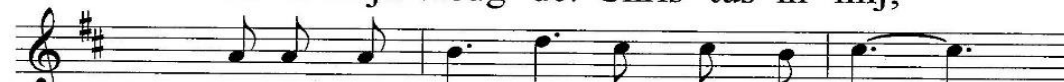

volg ik mijn Hei - land - zo kom ik thuis.

refrein:

Dit is mijn vreug - de: Chris - tus in mij;

dit is Gods ze - gen, zo maakt Hij vrij.

Blij - ven in Chris - tus, nu en al - tijd,

dat is mijn le - ven, mijn ze - ker - heid.

4. Dit zal mij troosten, dit geeft mij kracht:
 dat ik zijn grote toekomst verwacht!
 Ga ik door diepten, lijden en pijn –
 zijn komst zal vrede, heerlijkheid zijn.

Refrein

Overweging

LB 970: 'Vlammen zijn er vele'

1 Vlam - men zijn er ve - le, één is het licht,
 licht van Je - zus Chris - tus, —
 vlam - men zijn er ve - le, één is het licht,
 wij zijn één in Chris - tus. —

4. Velen mogen dienen
 als onze Heer,
 Hij wast onze voeten,
 velen mogen dienen
 als onze Heer,
 wij zijn één in Christus.

5. Leden zijn er vele,
 één is zijn kerk,
 wij zijn Christus' lichaam,
 leden zijn er vele,
 één is zijn kerk,
 wij zijn één in Christus.

Gebeden

Jé - sus le Christ, lu - mière in - té - rieu - re, ne lais - se
 pas mes té - nè - bres me par - ler. Jé - sus le Christ, lu - mière in - té -
 rieu - re, don - ne - moi d'ac - cueil - lir ton a - mour. Jé - sus le

Jezus, U bent het licht in ons leven
laat nimmer toe dat het duister tot ons spreekt.
Jezus, U bent het licht in ons leven
Open mij voor uw liefde, o Heer.

Collecte

Slotliederen:

LB 428: 'Life so full I give to you' / 'Overvloedig geef Ik u'

Life so full I give to you; as the Fa-ther sends
me so I send you.— Spread my light through-
out all life; peace be with you.

O - ver-vloe - dig geef Ik u; zo-als de Va-der Mij
zond, zo zend Ik u.—— Ga en deel mijn
lief - de uit; vre - de zij u.

LB 422: 'Laat de woorden die we hoorden' (1 en 3)

1. Laat de woorden
die we hoorden
klinken in het hart.
Laat ze vruchten dragen
alle, alle dagen
door uw stille kracht.

3. Laat ons hopen,
biddend hopen,
dat de liefde wint.
Wil geloof ons geven
dat door zo te leven
hier Gods rijk begint.

ZZZ 252: 'Behoed en bewaar Jij ons, lieve God'

Argentijns

The image shows a musical score for a hymn. It consists of four staves of music in G major (one sharp) and 3/4 time. The lyrics are written below the notes. The first staff starts with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 3/4 time signature. The lyrics are: 'Be - hoed en be - waar Jij ons, lie - ve God,'. The second staff continues: 'wijs Jij ons de goe - de we - gen.'. The third staff starts with a repeat sign and continues: 'Wil in de woes - tijt het man - na zijn,'. The fourth staff ends with a double bar line and repeat dots: 'om - geef Jij ons met jouw ze - gen.'.

2. Behoed en bewaar Jij ons, lieve God,
wees met ons in al het lijden.
Wees warmte en licht, een mens'lijk gezicht
nabij ons in donk're tijden.
Wees warmte en licht, een mens'lijk gezicht
nabij ons in donk're tijden.

LB 415: 'Zegen ons, Algoede' (1 en 3)

1. Zegen ons, Algoede,
neem ons in uw hoede
en verhef uw aangezicht
over ons en geef ons licht.

3. Amen, amen, amen!
Dat wij niet beschamen
Jezus Christus onze Heer,
amen, God, uw naam ter eer!

Zegen